

Sådane äro de hittills rådande kreditvanorna vid lån i banken. Man har nemligen anspråk på att få omsätta icke blott hypothekslån, utan äfven diskonteringar från det ena året till det andra.

Men en bank, som skall uppehålla myntvärdet, måste kunna räkna på att få in sina pengar.

Skulle alla lån vid förfallotid prompt inbetalas, så hindrar ingenting utgifvandet af nya lån. Ty banken behöfver icke pengarne, utan endast möjligheten att kunna disponera dem, om någon större påtryckning af vaxelköp eller silfveruttagnings skulle göra dem behöfliga.

Ske inbetalningarne ordentligt, behöfver banken hålla en mindre reserv och kan utlåna mera. Är förhållandet ett annat, måste reserven hållas stor. 10

Detta är en sak att tänka på för vederbörande trafikanter.

Att dock banken sedan den 13 november skulle inskränkt sin utlåning är ett origtigt föregifvande. – Än grundlösare är det, att sådant skulle skett af farhåga för det ryska skiljemyntet.

Utlåningen ökades tvärtom i november, ehuru en större uttagning på kreditivkonto nödtvunget gjorde diskonteringen knappare.

Penningbehovet har sin grund i fyra års dåliga skördar. Lånetillgångarne i landet äro deremot under dessa år betydligt ökade. 20

I öfrigt synes det vara vissa tidningars tendens, att till den äfventyrligaste öfverdrift skildra såväl penningbristen som all annan nöd. Det är ett eget sätt att hjälpa.

Faktiskt är, att importen af tullbara varor¹ 1863, året efter den svåra missvexten, var större, än den någonsin förut i detta land varit. År 1864 nedgick den något litet och kommer att detta år kanske ännu falla en obetydlighet derunder. Men den är dock fortfarande högre, än 1862 och derförinnan.

Faktiskt är också, att ehuru folkökningen 1863 var jemförelsevis ringa, detta hade sin orsak i flera härjande barnsjukdomar, samt att den 1864 var ovanligt stor, och året ovanligt friskt. Fordom var en hunger-tyfus, som dödade tiotusental, missvexternas följeslagare. Under senast förflutna tre år har svårare tyfus visat sig blott sporadiskt i någon by. 30

Dessa äro fakta. Hvarföre då öfverdrifve? Allmogens ställning är utan tvifvel äfven detta år tryckande i flera delar af landet. – Må den enskilda välgörenheten anse sig göra ett godt verk, genom att bispringa den Styrelsens mellankomst har hittills aldrig saknats, der den af verklig nöd varit påkallad. 40

54. TILL REDAKTIONEN FÖR FINLANDS ALLMÄNNA TIDNING.

Finlands Allmänna Tidning n:o 37, 14.II 1866

Då fortfarande ganska förvirrade föreställningar om landets myntväsende synas råda, torde redaktionen benäget tillåta införande i bladet af det följande.

Obligatoriskt betalningsmedel i landet är enligt Förordningen den 8 november 1865: 50

Ryska metalliska rubeln;

2 och 1 markstycket;

¹ Deri ingår alltså icke sädesimporten.

Ryska å kopek lydande skiljemyntet ända till ett belopp af 2 1/2 rubel;

Pennimyntet till ett belopp af 10 mark.

Alla dessa mynt skola alltså mottagas äfven i kronans kassor, skiljemyntet likväl i en liqvid endast till anfördt belopp.

Obligatoriskt betalningsmedel enligt kungörelsen af samma dag äro också intill den 13 mars Finlands banks sedlar, icke blott de å mark, utan äfven de å rubel lydande.

10 Äfven dessa sedlar skola alltså till sagde tid mottagas i kronans kassor.

Men från och med den 13 mars beror sedlarnes mottagande till nominela värdet på det förtroende mottagaren hyser dertill, att Finlands bank skall med fullhaltigt silfvermynt inlösa dessa sina skuldsedlar.

Emedan nu regeringen icke blott hyser, utan *måste* hysa detta förtroende, så *komma Finlands banks sedlar att äfven efter den 13 mars till obegränsadt belopp mottagas i kronans kassor.*

20 Ja det är sjelffallet, att äfven om Finlands bank upphörde att inlösa sina sedlar, så skulle de likväl i kronans kassor mottagas till nominela värdet – såsom härförinnan skett.

Alltså: *kronan kommer allt framgent att mottaga Finlands banks sedlar till obegränsadt belopp och till nominela värdet, antingen de inlösas eller icke.*

Detsamma gäller om pennimyntet. Ingen kronans uppbördsman är förbunden att deraf i liqvid mottaga mera, än 10 mark. Men ingen lär vägra att mottaga mera, emedan uppbördsmännen få leverera deraf till ränterierna, så mycket de behaga.

30 Dessa enkla notiser kunna icke vara af något värde för det stora flertalet af bladets läsare. Och likväl vore det önskvärdt, om de kunde tillsvidare erhålla plats i t. ex. hvartannat nummer, äfvensom i öfversättning i hvarje nummer af *Wirallinen Lehti*.

Ty det skulle föranleda de läsare, som mena väl med den stora allmänhet, hvilken inga tidningar läser, att muntligen upplysa denna om förhållandet.

För denna stora allmänhet är det isynnerhet af vigt, att komma till klart medvetande och fast öfvertygelse om dessa två sakförhållanden:

40 För denna stora allmänhet är det isynnerhet af vigt, att komma till klart medvetande och fast öfvertygelse om dessa två sakförhållanden:

1:o att den, som innehar mark och penni icke lider någon förlust å dessa mynt, markerna må vara metalliskt mynt eller sedlar;

2:o att Finlands banks sedlar i både rubel och mark i all framtid gå för fullt i kronans kassor.

Till det ofvansagda kan tilläggas: att ingen förnuftig menniska torde vägra, att i enskild liqvid mottaga Finlands banks sedlar äfven efter den 13 mars, så länge de af banken inlösas.

50 Tvärtom blir detta mottagande af sedlar nödvändigt i alla större liqvider. Ty markstycket är en så ringa penning, att ingen lär vilja besvara sig sjelf eller andra med uppräknandet af tusental markstycken eller med transporterandet af desamma. Redan 2 000 mark väga ungefär ett lispund.

Notiser, sådane som de ofvananförda, kunna icke blifva föremål för regeringens kungörelser. Ty om en sådan kungörelse skulle innehålla blott, att bankens sedlar mottagas af kronan, så länge de inlösas, skulle den verka tvärtemot sitt syfte. Att åter stadga, att sedelmyntet mottages

till nominela värdet, antingen det inlöses eller icke, är ogörligt. Det låter sig icke göra att förordna: metalliskt mynt är det enda lagligen gällande, och derpå kungöra: för kronan är likväl äfven sedelmyntet lagligen gällande mynt. Kronan betalar sina löntagare i samma mynt, som den i uppbörd mottager. Och det kan icke dekreteras, att löntagarene skola åtnöjas med papper, medan alla landets öfriga invånare äro berättigade att fordra metalliskt mynt. Man kan endast förutsätta, att löntagarene icke skola vägra att mottaga sedlar; och under denna förutsättning kan äfven mottagandet af sedlar i kronans kassor medgifvas. – Föreskrifter i detta hänseende äro vederbörande uppbördsmän meddelade – der de ansetts nödiga. 10

Att tidningarne hvar i sin krets skulle mycket gagna genom meddelande af ifrågavarande erinringar om sedelmyntets gångbarhet m. m., torde icke kunna betvivlas. – Men tyvärr läser sådant icke medgifvas af deras »strängt anlitade» spalter.¹

Deremot måste erinras, att man i dem finner hithörande yrkanden i hög grad egnade att förvilla allmänheten.

Ett sådant yrkande är, att ryskt sedelmynt borde i östra Finland mottagas vid kronouppbörden till någon medelkurs.

Meningen måste väl vara, att denna medelkurs skall sättas lägre än Finlands banks. Ty till bankens kurs invexlas ryska sedlar i Wiborg, Kuopio, Joensuu, S:t Michel, Kexholm och Sordavala i dervarande bank- och vaxelkontor². 20

Man yrkar alltså:

1:o att tillfälle till vaxelspekulation under gällande kurs skall af styrelsen öppnas;

2:o att uppbördsmännen skola inleverera hela penninguppbörden i ryska sedlar och ryskt skiljemynt –

3:o öfverhufvud, att styrelsen skall sätta sig öfver gällande lag om det mynt, som får i kronans kassor mottagas. 30

Om så icke sker, säges detta vara en stor orättvisa.

Men hvarföre yrkar man icke, att utskylderna i penningar öfver hela landet skola få erläggas med några procents afdrag? Ty det är klart, att, äfven när de betalas med Finlands banks sedlar, betalningen är nominelt 19 à 20 procent högre, än före myntreformen.

Dessutom är väl all export underkastad samma kursberäkning som exporten till Ryssland. Den ger såsom förut metalliskt mynt efter kurs, men betalningen förvandlad till Finlands banks sedlar blir nominelt 19 à 20 procent mindre, än före reformen.

Öfverallt, der allmogen arbetar och säljer för exporten, erhåller den i betalning dessa 19 à 20 procent mindre än förut. D. v. s. en exportvara, som handlanden före reformen betalade med 1 mark, betalar han nu med 80 à 81 penni. Men säljaren, allmogen, måste vid kronouppbörden betala 1 mark å debetsedeln med fulla beloppet. 40

Detta är bekymmersamt. Men det kommer sig uppenbarligen deraf, att under de förflutna åren alla utskylder till kronan erlagts i ett sämre mynt, d. v. s. att de betalande haft fördelen få betala mindre, än som vederbordt, hvilken fördel nu upphört.

Lika uppenbart borde det vara, att allmogen i östra Finland icke ensam gjort denna förlust, och yrkandet, att den ensam borde få räkna 50

¹ Helsingfors Dagblad gör i dagens nummer början med ett sådant meddelande. Red.

² Numera sker sådan invexling till mindre belopp äfven i bankens kontor i S:t Petersburg.

ett afdrag på utskylderna, ingalunda är rättvist.

Frågan, huruvuda det varit billigt, att ett sådant afdrag skulle medgifvits alla betalande, må derigenom icke anses vara afgjord. Men ett undantag blott för östra Finland vore klarligen ingen rättvisa. Då man vet att berätta, huru denna allmoge släpar »lasstals» kopparmynt från S:t Petersburg, för att dermed betala kronan, och företrädesvis den har tillfälle att betala med ryskt silfverskiljemynt, synes yrkandet vara äfven obilligt. – Det är obilligt äfven af det skäl, att allmogen i östra Finland, som lefver af ryskt mjöl och äfven eljest från Ryssland tager större delen af sina förnödenheter, haft och har vida lättare att använda ryska sedelmyntet, än allmogen i öfriga delar af landet, hvilken ofta torde sett sig tvungen att aflåta detsamma till den kurs, man behagat bjuda dem.

Sagde yrkanden äro egnade att förvilla och uppreta den okunniga mängden.

Erinras bör ännu, att äfven den ifrågavarande fördelen vid utskyldernas erläggande hufvudsakligen varit blott nominell. Ty markgångspriset har under de föregående åren stigit i förhållande till myntvärdets fallande, och debiteringen har i följd häraf varit högre, hvarföre fördelen för de betalande ingalunda uppgått till hela kurskilnaden, utan endast till någon del deraf, hvars belopp det dock torde vara omöjligt att bestämma, emedan spanmålens pris, som utgör den förnämsta faktorn i skatterubeln, stigit äfven i följd af de dåliga årsvexterna.

Styrelsen har genom att nedsätta markgången för 1865 öfverhufvud med 10 proc. under lånekomiteernas markgångssättning bevisat, att den vill förringa de föregående årens inverkan på medelmarkgången. En benägen notis härom skulle vittna för god vilja att vara rättvis och lugna sinnena, utan att upptaga alltför stort utrymme.

55 TILL RED. AF FINL. ALLM. TIDNING.

Finlands Allmänna Tidning n:o 75, 3.IV 1866

I tidningarne läser man fortfarande en mängd förmenanden om Finlands bank. Det är icke tänkbart, att någon ville ge sig att bemöta alla de toma hugskott, som låta höra sig. Det är dock nödvändigt att för den allmänhet, som tager sin öfvertygelse från tidningarne, stundom afhölja halten af de resonnemanger dessa föra.

Det är lätt i ögonen fallande, att våra tidningar i fråga om Finlands banks ställning lupit blott ett intresses ärenden. Detta intresse är mellanhandeln. Härom vore dock icke ännu så särdeles mycket ondt att säga, ifall den talan, som föres, i sjelfva verket skulle afse denna handel i *dess helhet* och för framtiden. Men det är uppenbart, att man blott advocerat för de nuvarande *handlanderne* och deras fördelar för stunden.

Det är också naturligt, att tidningarne äro sin tjänst skyldige den, som i främsta rummet underhåller dem. De älska visserligen att kalla sig »oberoende», men deras oberoende består deri, att de rösta för den, som visar sig liberalast emot dem och är villigast att tro dem.

Det fordras allt hos styrelsen en smula styrka och sjelfförsakelse att kunna motstå frestelsen att följa den ström, som flyter öfverst och brusar häftigast. Skulle styrelsen gå de intressen till mötes, hvilkas stämma i dag höres starkast, så sluppe hon säkert för stunden att höra